

14. DE LEGE BATTERIJ

Na vijftientig jaar huwelijk werd Boris, onze enige zoon opgeroepen voor zijn militaire dienstplicht in het Belgische leger. Gevolg was dat mijn vrouw, die zo van kinderen hield, tijdens de week in de namiddag alleen thuis was. Dat kwam omdat in Duitsland er zelfs nu nog altijd geen voldaags onderwijs is. Daardoor zijn schoolgaande kinderen en jongeren 's namiddags thuis of in alle geval niet op school. Er was dus niemand meer om haar te vertellen van al wat er op school te beleven was geweest. De huishoudelijke taken waren nu ook automatisch gereduceerd, niet dat onze zoon slordig was of als sportman tot dan toe rampzalig vervuild wasgoed naar huis had gebracht dat een bijzondere langdurige wasbeurt vereiste. Toch miste mijn vrouw Boris erg, zo erg dat ze nieuwe opdrachten zocht. Een ervan was hulp te bieden aan aidspatiënten. Zo heeft ze zich binnen die aidshulpgroep persoonlijk ingelaten met twee specifieke gevallen. Het ging telkens om mannen die door familie en kennissenkring opzij waren geschoven, hoewel dit laatste – zeker bij één geval - eigenlijk niet omwille van de aids was, maar om andere redenen. Mijn vrouw was echter gewend aan orde op zaken en kon zich uiteindelijk niet vinden in de levenswijze en gewetenloosheid (zoals onbeschutte prostitutie) van haar beschermelingen. Toen ze merkte dat ze met haar inzet op dit vlak geen succes kon bereiken, voelde ze zich genoodzaakt dit vrijwilligerswerk na drie jaar op te geven. Er bleven haar alleen de vriendinnen over en af en toe een andere kleine taak waarmee ze zich nuttig kon maken. Zo vroeg ze me wel twee- tot driemaal per week of ze niets voor mij kon gaan doen in de stad.

Nu gebeurde het op een dag dat mijn wetenschappelijke zakrekenmachine niet meer betrouwbaar functioneerde. Het ronde batterijtje in het kleine platte toestel was na tien jaar dienst aan het eind van zijn werkkraft gekomen. Op een middag, bij de klassieke vraag of er voor niets te zorgen viel, haalde ik mijn rekenmachine tevoorschijn en antwoordde ik mijn vrouw dat ze in de stad het batterijtje kon gaan laten vervangen. Dat was natuurlijk een kolfje naar haar hand. Het was mooi weer en nu kon ze vrij en vrolijk de stad intrekken zonder doelloos van etalage tot etalage hoeven te slenteren. Toen ik 's avonds aan tafel kwam om te eten, lag mijn rekenmachine mooi parallel met het mes langs mijn bord. Het toestelletje heb ik nog steeds in mijn bezit, nog steeds werkt het en is een belangrijke hulp voor een gelegenheidswetenschapper. Ik klapte het deksel open en probeerde een berekening. Alles bleek opperbest te werken.

Toen mijn vrouw ook aan tafel kwam, stak ik het apparaat in de lucht en zei: 'Veel dank. Alles werkt weer.' Mijn vrouw slaakte een diepe zucht, net alsof ze op het toneel stond en het publiek wilde duidelijk maken dat ze zeer uitgeput was. Klaarblijkelijk moet dit inwisselen van een batterij zenuwslopend geweest zijn. Met haar gebruikelijke woordenvloed legde ze me uit dat ze naar het

warenhuis was geweest, waar we tien of meer jaren terug het apparaatje hadden gekocht. Daar men niet elke week een zakrekenmachine koopt - die uiteraard nu niet meer 'in' is - en daar de organisatie van de warenhuisafdelingen constant wordt gewijzigd, moest mijn onversaagde echtgenote eerst een paar maal navraag doen op welke verdieping en waar links, rechts, vooraan of achteraan er nog zakrekenmachines verkocht werden. Die bevonden zich in de computerafdeling. Er was daar inderdaad nog een rek met een handvol modellen rekenapparatuur. Vroeger trachtten de verkopers de klant met alle zorg en uitleg te omringen, doch dat is al enkele jaren verleden tijd. Er is alleen maar personeel aan de kassa, men noemt dat 'rationeel'. De klant moet kopen en als hij voor iets anders komt, dan is dat 'irrationeel'. Men moet nu eenmaal rationaliseren om de prijzen laag te houden. Zo uitgelegd, moet rationalisering een weldaad zijn voor de klant of bent u, lieve lezer, een andere mening toegedaan?... Dus ging mijn vrouw in de rij staan aan de kassa. Toen het haar beurt was, legde ze de caissière uit dat het batterijtje van de rekenmachine moest vervangen worden. 'Zoiets verkopen we hier niet', merkte de vrouw op. 'Toch wel', repliceerde mijn vrouw daarop, 'mijn man heeft dat toestel hier tien jaar geleden gekocht.' Waarop de gewiekste caissière vroeg: 'Heeft u het kasticket er nog van?' Het kwam tot een kleine woordenwisseling en na een tijdje gaf de vrouw toe. Ze strekte haar rug en keek rond op de afdeling op zoek naar iemand die nog niet was weggerationaliseerd. En ja, ergens ver weg in een hoekje was een jonge nieuweling in opleiding rekken aan het vullen. De bediende riep luid: 'Karel,...kom eens!' en gaf de jongeman een teken om te komen. Ze legde hem uit dat er een nieuwe batterij in de rekenmachine moest komen en dat hij daar moest voor zorgen.

De jonge man op leercontract nam het toestel en ging met mijn vrouw naar het rek met de rekentoesletjes. Het was merkbaar de eerste keer in zijn leven dat de jongeman een wetenschappelijke zakrekenmachine in de handen kreeg. Hij bekeek nauwkeurig het vreemde apparaat, maar durfde toch niet te vragen waarom er op dit toestel meer knopjes stonden dan op de andere. 'De batterij moet dus vervangen worden', zei hij peinzend met zijn hoofd gebogen in het rek waar de nieuwe rekenmachines wachtten op de steeds zeldzamer wordende klanten. Hij haalde mijn rekenmachine uit de plastic hoes, draaide hem om en zijn gezicht ontspande: 'Voor deze heel kleine schroefjes heb je een schroevendraaier nodig die wij op deze afdeling niet hebben', zei hij in de hoop van dit vervelende probleem verlost te zijn. 'En waar kan ik zo een schroevendraaier vinden?', vroeg mijn dappere vrouw daarop. Ze zou navraag moeten doen op de afdeling waar ze uurwerken en sieraden verkopen en dus ging mijn vrouw met de rekenmachine twee verdiepingen lager. Daar zei ze tegen de bedienden dat ze een kleine schroevendraaier nodig had, omdat ze op de computerafdeling er geen hadden om de rekenmachine open te maken. Ze wees daarbij op de kleine schroeven aan de achterzijde van het apparaat dat ze in de hand hield. Men

verwees haar naar een bediende die bevoegd was om batterijen in polshorloges te vervangen. Met veel moeite liet deze er zich toe overhalen een schroevendraaier uit te lenen, nadat Kris haar ten stelligste beloofd had het tuig nadien onmiddellijk terug te brengen. Ze ging weer naar de tweede verdieping en gaf de leerjongen al van ver een teken. Nu kon de jongeman het apparaat openen. Als zo een toestel openligt, ziet elke leek onmiddellijk waar het ronde batterijschijfje zich bevindt. Niet zo bij deze jongeman, die weliswaar nog in opleiding was. ‘Waar is de batterij?’, vroeg hij aan mijn vrouw en ze toonde hem zonder aarzelen het blinkende, ronde ding waarop met het blote oog een plusteken te zien was. ‘Hm, ... ik geloof niet dat we hier op de computerafdeling zo iets verkopen’, zei hij wat verlegen. Hij stapte met de schroevendraaier en de geopende rekenmachine naar de caissière van wie de opleiding al duidelijk achter de rug was en toonde haar het batterijtje. Zonder woorden verstond de gewiekste bediende wat de jonge man wou beduiden. Ze schudde met haar hoofd en zei: ‘Nee, mevrouw, dit soort batterijen vindt u alleen op de afdeling uurwerken en sieraden.’ Mijn vrouw bedankte haar, de rekenmachine werd weer dichtgeschroefd en Kris trok weer naar de afdeling uurwerken en sieraden.

Mijn vrouw zei tegen de dame die haar de schroevendraaier had uitgeleend, dat zij de enige in het warenhuis was die het batterijtje kon vervangen. De vrouw stond er wat verslagen bij, zo iets had ze nog niet meegemaakt, doch ze wou het wel zonder meer proberen. Het apparaat werd weer geopend en ze keek met verbazing naar de batterij. ‘Scheelt er wat?’, vroeg Kris. ‘Ik weet niet ...’, antwoordde de vrouw, ‘zo een grote batterij heb ik nog nooit gezien. Die is bijna zo groot als een dameshorloge.’ Spijtig genoeg was zo een batterij ook op deze afdeling niet te vinden. ‘Een batterij van dit type gaat u in dit warenhuis niet vinden’, dacht ze. ‘Probeert u het eens bij de fotograaf aan de overzijde van de straat, misschien heeft u daar meer geluk’, voegde ze er nog aan toe. De rekenmachine werd nogmaals dichtgeschroefd en mijn vrouw ging naar de fotograaf, zoals haar werd aanbevolen. Daar informeerde ze meteen of er vervangbatterijen voor zakrekenmachines te koop waren en ze toonde het apparaat. Er kwamen onmiddellijk twee jonge heren naar haar toe en de snelste vroeg: ‘Laat eens kijken... Ja, ja, we hebben hoogstwaarschijnlijk dit soort batterijtjes wel.’ Hij draaide het toestel om en ging verder: ‘Maar vervangen kunnen we niet, we hebben niet de gepaste schroevendraaier.’ Ik kan me voorstellen dat niettegenstaande alles mijn charmante echtgenote haar geduld toch nog niet verloren had en de jongeman lachend antwoordde: ‘Als het dat maar is, ik bezorg u onmiddellijk zo een schroevendraaier.’ Naar ze me die avond bij het eten uitlegde, ging ze zonder aarzelen weer naar de afdeling uurwerken en sieraden aan de overzijde van de straat. Het kostte nu geen moeite meer om het kleine werktuig uitgeleend te krijgen, waarna de vervanging van de batterij bij de fotograaf zonder problemen verliep. Mijn vrouw hoefde alleen

maar de schroevendraaier naar de afdeling uurwerken en sieraden terug te brengen. Dat zijn zo van die verhalen, recht uit het leven gegrepen.